

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 1ma

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

alia priora alia posteriora uocamus. N. q. eade
sp. motus p. h. e. substa. e. corp. e. inu. e.
e. animal. e. semig. p. h. ; uen. q. a. p. h. p. h.
ca. ut. q. q. Sup. e. ita. m. fer. o. r. i. b. c. a. u. s. e. h.
fit. m. d. e. u. t. q. l. i. b. e. t. m. s. u. o. m. i. s. t. a. n. k. i. N. a. a. p. e. a. t.
s. i. b. i. m. f. e. r. e. q. u. e. p. u. g. e. t. q. u. a. m. i. l. l. u. d. p. e. h. e. c. o. p. e. t. a. t.

In Quintam Libram Physicorum

Egit in 5. h. libro Arist. de motu in cor. in lib. h. e.
De his q. motu sequitur ut de loco uacuo
De quo in hoc libro agit Aristoteles.
In 5. h. libro agit de motu in ordine ad
p. h. e. s. t. a. t. u. s. s. e. n. s. p. r. o. u. e. s. q. u. a. d. d. o. c. t. r. i. n. a. q. u. o.
u. a. c. u. m. u. l. a. t. i. o. n. e. e. p. i. s. t. a. t. De u. i. t. a. t. e. q. u. a. m. h. i. c.
u. a. r. i. e. t. a. t. e. M. o. t. u. d. i. s. p. u. t. a. t. u. e. i. n. s. i. t. u. i. t. S. i. n. g. u. l. a. s.
a. u. t. S. i. n. g. l. i. b. r. i. p. l. u. r. i. b. u. s. S. i. g. n. t. i. c. a. p. i. b. i. n. a. r. i. u. m. r. e. d. a. t.

Quot Sint Species Motus.

Alis uerbis Quæstio 1. a.
ad h. i. a. t. u. m. p. r. o. p. o. n. i. s. o. l. e. t. q. u. i. s. t. i. o. e. a. u. t. u. n. g.
f. i. e. t. s. i. q. u. o. t. s. i. n. t. m. o. t. u. s. p. e. r. e. p. p. l. i. c. a. t. H. o. c.
q. u. i. s. t. i. o. u. t. i. t. l. i. g. a. t. d. i. c. e. m. u. s. q. u. o. t. u. p. l. e. x. s. i. n. t. m. o. t. u. s.
& u. a. r. i. e. t. a. t. e. s. De q. u. o. t. u. p. l. e. x. q. u. a. r. i. e. t. a. t. e. s. s. i. n. t. q. u. o. t. u. p. l. e. x.
p. a. r. e. t. q. u. i. s. t. i. o. i. n. t. e. r. m. i. n. i. b. e. p. e. d. i. e. n. d. a. M. o. t. u. s.
t. a. l. i. s. q. u. o. t. u. o. b. m. o. d. i. s. a. n. t. i. p. i. s. t. p. e. s. t. i. t. u. t. p. e. r.
m. o. m. e. n. t. a. r. i. a

...entanea rei varietate quas res singul & p[er]m
 ...nt p[er]m qd & accitit in instanti variat
 ...que variatio tendit sit quid p[er]m ut in
 ...sive negatiu[um] ut in corruptione & do
 ...mutat[io] h[ab]et p[er]o quau[is] variatio no[n] si
 ...sive non, sive inter ter
 ...sive non; & h[ec] mutat[io] h[ab]et ut
 ...a p[er]m ad p[er]m; altera
 ...a non p[er]m & t[er]tia a non p[er]m ad sub,
 ...a non p[er]m ad sub, 2da
 ...a non p[er]m ad sub, 3ta
 ...a non p[er]m ad sub, 4ta
 ...a non p[er]m ad sub, 5ta
 ...a non p[er]m ad sub, 6ta
 ...a non p[er]m ad sub, 7ta
 ...a non p[er]m ad sub, 8ta
 ...a non p[er]m ad sub, 9ta
 ...a non p[er]m ad sub, 10ta
 ...a non p[er]m ad sub, 11ta
 ...a non p[er]m ad sub, 12ta
 ...a non p[er]m ad sub, 13ta
 ...a non p[er]m ad sub, 14ta
 ...a non p[er]m ad sub, 15ta
 ...a non p[er]m ad sub, 16ta
 ...a non p[er]m ad sub, 17ta
 ...a non p[er]m ad sub, 18ta
 ...a non p[er]m ad sub, 19ta
 ...a non p[er]m ad sub, 20ta
 ...a non p[er]m ad sub, 21ta
 ...a non p[er]m ad sub, 22ta
 ...a non p[er]m ad sub, 23ta
 ...a non p[er]m ad sub, 24ta
 ...a non p[er]m ad sub, 25ta
 ...a non p[er]m ad sub, 26ta
 ...a non p[er]m ad sub, 27ta
 ...a non p[er]m ad sub, 28ta
 ...a non p[er]m ad sub, 29ta
 ...a non p[er]m ad sub, 30ta
 ...a non p[er]m ad sub, 31ta
 ...a non p[er]m ad sub, 32ta
 ...a non p[er]m ad sub, 33ta
 ...a non p[er]m ad sub, 34ta
 ...a non p[er]m ad sub, 35ta
 ...a non p[er]m ad sub, 36ta
 ...a non p[er]m ad sub, 37ta
 ...a non p[er]m ad sub, 38ta
 ...a non p[er]m ad sub, 39ta
 ...a non p[er]m ad sub, 40ta
 ...a non p[er]m ad sub, 41ta
 ...a non p[er]m ad sub, 42ta
 ...a non p[er]m ad sub, 43ta
 ...a non p[er]m ad sub, 44ta
 ...a non p[er]m ad sub, 45ta
 ...a non p[er]m ad sub, 46ta
 ...a non p[er]m ad sub, 47ta
 ...a non p[er]m ad sub, 48ta
 ...a non p[er]m ad sub, 49ta
 ...a non p[er]m ad sub, 50ta
 ...a non p[er]m ad sub, 51ta
 ...a non p[er]m ad sub, 52ta
 ...a non p[er]m ad sub, 53ta
 ...a non p[er]m ad sub, 54ta
 ...a non p[er]m ad sub, 55ta
 ...a non p[er]m ad sub, 56ta
 ...a non p[er]m ad sub, 57ta
 ...a non p[er]m ad sub, 58ta
 ...a non p[er]m ad sub, 59ta
 ...a non p[er]m ad sub, 60ta
 ...a non p[er]m ad sub, 61ta
 ...a non p[er]m ad sub, 62ta
 ...a non p[er]m ad sub, 63ta
 ...a non p[er]m ad sub, 64ta
 ...a non p[er]m ad sub, 65ta
 ...a non p[er]m ad sub, 66ta
 ...a non p[er]m ad sub, 67ta
 ...a non p[er]m ad sub, 68ta
 ...a non p[er]m ad sub, 69ta
 ...a non p[er]m ad sub, 70ta
 ...a non p[er]m ad sub, 71ta
 ...a non p[er]m ad sub, 72ta
 ...a non p[er]m ad sub, 73ta
 ...a non p[er]m ad sub, 74ta
 ...a non p[er]m ad sub, 75ta
 ...a non p[er]m ad sub, 76ta
 ...a non p[er]m ad sub, 77ta
 ...a non p[er]m ad sub, 78ta
 ...a non p[er]m ad sub, 79ta
 ...a non p[er]m ad sub, 80ta
 ...a non p[er]m ad sub, 81ta
 ...a non p[er]m ad sub, 82ta
 ...a non p[er]m ad sub, 83ta
 ...a non p[er]m ad sub, 84ta
 ...a non p[er]m ad sub, 85ta
 ...a non p[er]m ad sub, 86ta
 ...a non p[er]m ad sub, 87ta
 ...a non p[er]m ad sub, 88ta
 ...a non p[er]m ad sub, 89ta
 ...a non p[er]m ad sub, 90ta
 ...a non p[er]m ad sub, 91ta
 ...a non p[er]m ad sub, 92ta
 ...a non p[er]m ad sub, 93ta
 ...a non p[er]m ad sub, 94ta
 ...a non p[er]m ad sub, 95ta
 ...a non p[er]m ad sub, 96ta
 ...a non p[er]m ad sub, 97ta
 ...a non p[er]m ad sub, 98ta
 ...a non p[er]m ad sub, 99ta
 ...a non p[er]m ad sub, 100ta

da.

inter quos gradus inuenit calor ut si quilibet terminus
 quatuordecim graduum. Conharictas talis per
 pta ^{oppositio} duorum extremorum affirmatiuum
 qua inter se distant ita ut ex una sua habeant aliam
 quam distantiam secundum quam fiat motus sine distan-
 tia illa summa sit sine hoc sit summa, sine sit gradus
 ut sit qualitas, sine sit motum ut sit in ubi sit
 ut sit motum sine sit motum ut sit in quantitate
 tale. Conharictas talis in se sumpta e' quae est
 positio in forma & eius priuatio. Atque ex his tribus con-
 trarietatibus se tunc referunt in gradum dam qualitatis
 in qualitate & quantitate. Ita in substantia. Ita sunt
 quidem ad motum sed necesse non est, etiam regere & regere
 Ita regere quod in motu quae in unquam quae datur una pri-
 ma contrarietas quae est positio ut in 1. phys. habitus e' sed hoc generari
 etiam hoc nihil ad motum proprie dictum facit. Un si quilibet generari

tia.

B.

Quaeritur ad motum proprie dictum
 si necesse est ad contrarietatem saltem esse non sumptam

quod ad motum proprie dictum necesse sunt dicenda e'
 so necesse est ad contrarietatem saltem esse non sumptam
 ad eorum duos terminos positiuos reales de seque positio
 etiam existens lapis non mouetur e' ens ad hunc existens
 positio eius materia & forma de seque du' arguitur ad hunc
 nam quod mouetur e' ad hunc ut ait Ant. deinde regere et
 ut id quod motum terminat per se generari regere

Fundamentu' per se ac primo, secundariu' & i
secutiue ad relationem quatenus scilicet ab illa
tanquam ab radice pululat. tunc q nonnunquam
relatio adueniat subiecto absq nulla propria
actione qua tunc ad illud terminetur ut pa
tet in relatione similitudinis quam Socrates
iam ante candidus seruitur, cui aliud subiectu'
Deus fit candidum. Quod ad Actione &
passionem no fit motus ita probat Aristoteles
quia sequitur motu' ee in motu seu unig
motu' ee motu' alterum consequens & falsu'
q: sicut qd unu' motu' alteru' esse duobus
dieb' intelligi pot' 1o quod motu' seu mutatio
sit mutatio tanquam subiectu' ita ut motu' si
cui moueri sicut homo v.g. moueri dicitur
& alterari & hoc dici no pot' quia motu' ipse
non e' subiectu' qd ipse in subiecto recipitur.
Ede ita intelligi pot' quod motu' seu mutatio
sit motu' ut sicut subiectu' ex una forma in
aliam mutatur v.g. ex sanitate in aegritudine
ita mutatione unig speciei in altera' speciei
motum per se mutatur ab hoc et dicitur

Probat ad Actio
ne & passionem
Motum.

non est quia omnis mutatio ex suis terminis
proprie procedit p se quibus positio non e opus
uia saltem mutationem alios habentem termi,
nos q si fiat no e p se p tm per accident.

Instans: Noty alterationis quo man ad no, Instantia
nam forma recipiendam disponit tendit ad
in generationem tanq ad terminu sibi i naa

Quod dicitur primum primum quo adeptio cessat q ad no,

noty q. Sedet noty alterationis Solutio
no auguratur qualitates sensibiles calor fieri,

quod dicitur naa sua ordinari ad generationem
sese desinere, no tm ut in termi,
noty p se in se in se, itaqua in id q alterationi
incedit.

Res ad habitum & tunc p se est noty p tm p se ad habitum &
tunc e e noty.

nam noty quo q se nescit prima,
no e ad ubi ad q ubi seque nescit seu ad,
iacentia nesciam circa subiectum: & genera,
no p se primo est ad substantia, & hanc seque
tempo seu adiacentia temporis circa factu.

Si dicat noty ad albedinem uno eodemq tm obatio.
fieri in id quod ab albedine ipsis non dis-
tinguit

Solutio.

diffiniendi cuiusmodi est duratio ipsa albedinis
quae in predicamento Quando ponitur.
Respondet isti motu eodem alio in terminum
& in eius duracionem tendat non tamen terminari
se in duracione sed per aures tamen quatenus se.
Duratio eadem est realiter in terminis: quod idem
est intelligendum est de situ qui non per se con-
ponitur sed per acquisitionem ipsius. Ubi ad quod
motu localis per se terminatur.

Obiectio 2a.

Sed contra positam conclusionem alia quaedam
non contemnenda obijci solent. primum quod situs
cylindricus est motu per aures quia in malis animalibus
primum inquit cor quod pedes & reliqua sunt
& experientia quod stat in lignum obliquum fuisse
ut ignem introduci. Et uero si ignis non esset
motu per se non esset quod substantia terminus ipsius
contrarietatis non suberet at substantia saltem
qualem unquam contrarietatis tunc (perfecta
ad nostrum requiritur) quia tunc id quod corruptibile
est contrarium omnia composita physica sub-
stantia corruptibile est habet contraria. Q.

Solutio.

Respondet quoniam aliqui sumi cum dispositionibus

ad formam introducendam necessarij, quomo-
 do fit successio: aliquando sumit pro
 introductione forma sic fit in instanti ad
 id quod dicitur et animalis & ligno. Respo:
 datur inde taxum ostendi quod generatio
 fit successiva ratione subiecti, no autem
 ratione forma introducenda tota. n. for-
 ma in quolibet subiecti partem simul in-
 troducta; successio vero generationis sicut
 totum inde provenit quod omne mobile
 est divisibile quodq; habeat partes alias
 proximiores & propinquiores moventi alias posse,
 ligni proximiores & remotiores ab eodem; tunc fit ut
 movens prius moveat partes sibi propinqui-
 oras deinde alias successione; cum n. ex
 aliquo magno ligno fit ignis non simul
 totum lignum convertitur in ignem s; prius una
 pars propinquior igni comburetur. deinde
 alia secundum ordinem & sic tandem totum.
 Et haec successio tm invenitur, in generat. Nota

Vnde proveniat successio subiecti.

ne sufficit ad motum proprie dictum con-
stituendum sed requiritur praeterea ut ad sit
successio forma. ut iam una pars for-
ma introducta in statum denique alia de-
sic denique. Ex qua responsione colligi-
tur et quo sensu Aristoteles in 7 Metaph.
et textu 34. Dixerit una generatio-
nem esse alia tardiorum et velociorem, in bello
git enim generationem cum alteratione
praesentia assumptas.

Respondet ad alterum. Ad alterum quod subiungitur respondendum
est contrarietatem finalem quae ibi
insinuat sufficientem non esse ad motum
proprie dictum constituendum.

Dea obiectis. Secundum argumentum. Quantitas
est coena materiae ergo ab origine prima
ita insita, est a nullo agente naturali de-
mo produrata. Quantitas nullo modo per
se acquiritur. Antecedens suo loco manifestum

constabit & vel inde satis patet quod si
 cui nullum agent creatum potest materia
 primam producere eo quod illam ab agen-
 dum necessario presupponat ita neq. qua-
 litatem generare valebit cum ipsam quoq.
 requirit tum ad actionem excipiendam
 tum ad ipsam partem physico talem ac rea-
 leum unicatum; omnis enim actio
 naturalis mutuum agentis ac patientis
 contactum requirit qui sine quantitate
 nullus esse potest. Respondetur nega. Solutio.
 Antecedent ex sententia sancti Tho-
 ma Alberti, Caietani, & complurium
 aliorum ad confirmationem argatur pa-
 tientis quia in ipso generationis momento
 agentis naturalis habet subiectum
 in quod agat id est, materiam primam
 in qua veteri quantitate cum reliquis

accidentibus interueniente, noua surgit
quantitas, ut commune omnium materiam
aliam accidentium receptaculum atque
ades suae naturae seu origine quam
illa omnia. & cum toto tempore ante
instant corruptionis perseveret quantitas
rei corruptivae eius interueniente dabi-
tur inter agentem & patientem mutuum ille
contractus contactus in quo ad hunc usque
non procederet.

3ta obiectio Testimonium Argumentum Ad qualitatem
non est motus per se ergo falsa conclusio
sua posita; Antecedens probatur quia
ad potentias naturales ut item ad pro-
prietates quarto modo sumptas non
est motus per se quia non acquiritur
per motum successivum sed immediate se-
quuntur ipsam rei generationem. Resp.
Deur

Respondetur Quando dicimus ad quali¹⁹⁴
tatem esse motum per se non esse propo-
sitionem universalem sed indefinitam
id est, ad quasdam qualitates, sicut et
intelligi volumus quando dicimus qua-
sitatem suscipere maius & minus &
habere contrarium, naturalis enim po-
tens in se habet resistitatem v. g. & alia propri-
etates non suscipiunt magis & minus
re habent contrarium sic ad aliam
qualitatem ut ad lumen & id
est per se motus.

Quartum Argumentum Quantitati in Obiecto
est contrarium nec suscipit magis
& minus sed ad quantitatem non est
motus. Respondetur licet quantitati
nihil sit contrarium secundum intensio-
nem & remissionem in ratione quantitatis

est tamen quantitati aliquid contra-
rium secundum excessum vel defectum
hoc enim ipso quod maior & minor qua-
ntitates sese mutuo expellunt formali-
ter sufficienter ad motum sibi contrari-
um. Et licet non suscipiat magis
& minus suscipit tamen maius & mi-
nus quod satis est.

Obiectio 4ta. Denique in motu locali non est contrarie-
tas ergo non est motus proprius sibi.

Solutio. Respondetur negando Antecedens certum
enim in motu locali contrarietas de-
cundo modo supra dicto qua consistit
in oppositione duorum extremorum possi-
bilibus quae simul esse nequeunt. Di-

ffinita. Certum saltem in motu locali non est contra-
rietas quae motus locali non est proprius sibi.
Solutio. Negatur Antecedens licet enim
non sit contrarietas tamen est in contrarietas

secundum partes, nam partes celi dum
sunt in occidenti distant à partibus in ori
ente de nicuesa.

Vnde sumenda sit
Unitas Specifica et
Numerica Motus

Quaestio 2da.

De unitate ac diversitate generica motus ^{De unitate & Diversitate generica motus nulla est Efficitur.}
a partibus est difficultas, cum n. illa sint
eiusdem generis qua eiusdem sunt partibus,
omnes sequitur omnes motus qui sunt
ad qualitatem esse eiusdem generis generis,
similiter omnes qui sunt ad
quantitatem; etiam omnes qui sunt
ad Vbi. Sic eiusdem generis subalterni
sunt omnes ipsi qui sunt ad genus sub,
alternum. Ad unitatem Specificam quod